

мною! како нареку день тот и воспишу, в онже толико погибѣ государей и великих храбрых удалцов, и ни еденъ же возвратис — вси равно умроша и едину чашу смертнующу пиша!“ і т. и.

Ось і все, що можна занотувати оригінальнїшого з тих уривків літописи, що подав д. Халанський. У всякім разі маємо ще одну перерібку початкової літописи, з якої коли не історія, то може історія літератури може дещо скористати.

В. Доманицький.

Marek Gazdawa — Obszar dawnego powiatu Kamienieckiego (Wisła, 1902, с. 196—209).

Се вже не перша робота автора на сїм полі — в старім Ateneum-і була його статейка про Берестейську землю. Не легко порозуміти призначеннє, для яких друкують сї наскрізь ділетантські статі досить поважні польські видавництва. Зроблені вони компілятивно, на підставі чужих праць, головно Любавського, Вольфа, ріжних гербовників, енциклопедій, отже не приносять нового матеріалу ніякого; зроблені ненауково, так що на зроблений автором звід матеріалу досліднику спуститись не можна; не мають вони й ніякої принади для ширшої публіки, бо написані сухо, нудно, схематично.

М. Грушевський.

М. Ясинській — Счисленіє суточного времени въ Западной Россіи и въ Польшѣ въ XVI—XVII вв. (Чтенія въ истор. обществѣ Нестора т. XVI, IV, с. 24—39).

Розвідка проф. Ясинського на підставі джерелового матеріалу усталає той факт, що в в. кн. Литовськїм і Польщі в XVI—XVII вв. числили час на 24 години в ряду, і рахунок починав ся з вечера. Факт сей нічого особливого по собі не представляє, бо-ж звістна річ, що сей спосіб числення був широко звістний в середній Европі, Італії спеціально (в полудневій Італії він додержав ся здаєть ся до наших часів), і відти, разом з „двєгарами“ перейшов до Польщі й Литви. Тим часом проф. Ясинський приберає такий тон, мов би се була якась новина (див. вступ на с. 24—7), а хоч в примітці на с. 35 заприцітив, що „з того не виходить, мов би рахуваннє часу від 1 до 24 годин без перерви був прикметою виключно в кн. Литовського і кор. Польського. Звістно, що подібний рахунок був і в Папській державі“ — але виглядає воно так, як би „звістно“ стало се авторови по написанню статі. Як би воно було звістне перед написаннем, то мабуть на вовсім иньші сторони в сій справі звернув би автор увагу (на дороги, якими перейшло се численнє, і т. д.). Але довідавши ся про се ex post, він обмежив ся сею приміткою і не змінив навіть тексту на тій самій ст. 35, де й читаємо, що „найцікавійше в сих відомостях (про Литву